

Katowice, 17 października 2023 r.
PSIa.431.6.2023

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

**ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w KATOWICACH
ul. Jagiellońska 25
40-032 Katowice**

I. Dane organizacyjne przeprowadzenia kontroli

Zakres kontroli:

Prawidłowość realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polegającego na ustalaniu uprawnień i wypłacaniu zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych w gminie Gorzyce w okresie od 1.07.2022 r. do 30.04.2023 r. – dotyczy okresu zasiłkowego 2022/2023.

Jednostka kontrolowana:

Gmina Gorzyce
Urząd Gminy
ul. Kościelna 15,
44-350 Gorzyce

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach
ul. Raciborska 27,
44-350 Gorzyce

Kierownik jednostki kontrolowanej:

Daniel Jakubczyk – Wójt Gminy Gorzyce.
Janina Dąbrowa – Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzycach.

Zespół kontrolerów i numery upoważnień:

- Paweł Głapiak, inspektor wojewódzki – kierujący zespołem kontrolerów, upoważnienie nr PS1a.0030.11.2023 z dnia 30 czerwca 2023 roku,
- Małgorzata Arciszewska, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr PS1a.0030.12.2023 z dnia 30 czerwca 2023 roku.

Podstawa prawna do przeprowadzenia kontroli:

- art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹,
- art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²,
- art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych³.

Termin kontroli:

Od 3 lipca 2023 roku do 31 lipca 2023 roku⁴.

¹ T. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190.

² T. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 224.

³ T. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm. – zwana dalej ustawą materialną.

⁴ Czynności kontrolne w siedzibie organu: od 3 do 7 lipca 2023 roku.

II. Ocena ogólna zakresu skontrolowanej działalności

Ocena ogólna:

Oceniam **pozytywnie**, **pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**, działania podejmowane w gminie Gorzyce, w tym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gorzycach, pod względem kryterium legalności i rzetelności w zakresie prawidłowości realizacji zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polegającego na ustalaniu uprawnień i wypłacaniu zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych.

Komórka wykonująca zadania z zakresu objętego kontrolą:

Urząd Gminy Gorzyce

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach.

Uzasadnienie oceny ogólnej:

Powyższa ocena ogólna wynika z poniżej przedstawionych ocen cząstkowych.

W kontrolowanym okresie wystąpiły nieprawidłowości, które miały istotny wpływ na oceny cząstkowe, a które są wskazane w poszczególnych rozdziałach przedmiotowego dokumentu.

W szczególności dotyczyły:

- 3 postępowań, w których organ właściwy nie dochował obowiązku wnikliwego prowadzenia postępowań administracyjnych,
- 5 postępowań, w których organ właściwy nieprawidłowo ustalił wysokość dochodów członków rodziny wnioskodawcy w wyniku:
 - (2) doliczania dochodu utraconego lub dochodu nieujętego w ustawie materialnej,
 - (1) niedoliczenia dochodu osiągniętego/uzyskanego,
 - (2) nieprawidłowych obliczeń arytmetycznych kwot dochodów członków rodzin wnioskodawców,
- 15 postępowań, w których organ właściwy nieprawidłowo ustalił wysokość miesięcznego dochodu członków rodzin wnioskodawców w związku ze stosowaniem wyniku obliczeń dokonanych przy pomocy programu dziedzinowego wykorzystywanego do wsparcia realizacji kontrolowanego zadania,
- 4 postępowań, w których organ właściwy nieprawidłowo ustalił wysokość dochodu członków rodzin wnioskodawców w związku z nieprawidłowo obliczaną proporcją wysokości należnego podatku dochodowego,
- wydania 14 rozstrzygnięć zawierających wadliwie ustaloną wysokość łącznej kwoty świadczeń ustalonych na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy materialnej,
- wydania 6 rozstrzygnięć zawierających wadliwe postanowienia sentencji decyzji administracyjnej lub ich uzasadnienia faktyczne.

III. Oceny częściowe skontrolowanej działalności w badanym obszarze ze wskazaniem ustaleń, na których zostały oparte.

A. Obszar kontroli:

Umocowanie jednostki do realizowania zadania.

Ocena częściowa danego obszaru:

Działania podejmowane przez jednostkę w przedmiotowym zakresie pod względem kryterium legalności i rzetelności oceniam **pozytywnie**.

Komórka wykonująca zadania z obszaru objętego kontrolą:

Urząd Gminy Gorzyce.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach.

Ustalenia, stanowiące podstawę do oceny:

Wykonanie zadania poddanego kontroli zlecono gminie na mocy ustawy materialnej. Przedmiotowe zadanie w gminie Gorzyce realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach utworzony na mocy Uchwały nr XIII/55/90 Gminnej Rady Narodowej w Gorzycach z dnia 27 lutego 1990 roku.

W kontrolowanym okresie w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gorzycach funkcjonowały następujące akty wewnętrzne regulujące działania Ośrodka w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy *o świadczeniach rodzinnych*:

Statut

Statut Ośrodka wprowadzono uchwałą nr XLI/398/18 Rady Gminy Gorzyce z dnia 21 czerwca 2018 r., zmieniony uchwałą nr XXXIV/323/21 Rady Gminy Gorzyce z dnia 29 listopada 2021 r. oraz uchwałą nr XXXVIII/383/22 Rady Gminy Gorzyce z dnia 31 marca 2022 r.

W § 4 pkt 2) lit. a) Statutu określono, że podstawowym przedmiotem działalności Ośrodka są zadania wynikające m.in. z ustawy *o świadczeniach rodzinnych*.

Regulamin organizacyjny

W okresie objętym kontrolą obowiązywał Regulamin organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzycach wprowadzony Zarządzeniem nr OPS.021.28.2020 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzycach z dnia 7.12.2020 r. w sprawie *wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzycach*.

Powyższy regulamin zawierał zadania wynikające z ustawy *o świadczeniach rodzinnych*, które zgodnie z jego treścią realizuje *Kierownik Świadczeń Rodzinnych i pracownicy świadczeń rodzinnych*.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzycach od 1 stycznia 2005 roku jest Pani Janina Dąbrowa, zatrudniona na podstawie umowy o pracę zawartej 30 grudnia 2004 roku z Wójtem Gminy Gorzyce.

W okresie objętym kontrolą ⁷⁵ pracowników Ośrodka, w tym Kierownik Ośrodka i jej zastępca zostało wyznaczonych do realizacji zadania z zakresu ustalania prawa oraz wypłacania zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych. Zakresy obowiązków pracowników zawierają informacje o realizacji zadania z kontrolowanego zakresu. Ww. pracownicy w zakresie czynności posiadają także wykonywanie innych zadań, m.in. z zakresu funduszu alimentacyjnego, Karty Dużej Rodziny, programu „Za Życiem”⁶.

W wydanie jednego rozstrzygnięcia (decyzji administracyjnej) z wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego zaangażowane są 2 osoby – pracownik świadczeń rodzinnych oraz osoba uprawniona do wydawania decyzji w zakresie świadczeń rodzinnych.

Do realizacji ww. zadań nie zatrudniano osób na podstawie umów cywilno-prawnych.

Na podstawie dyspozycji zawartej w art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych Wójt Gminy Gorzyce udzielił upoważnień w następującym zakresie:

- Pani Janinie Dąbrowie – Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzycach do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych oraz do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych. Zarządzenie nr 237/04 Wójta Gminy Gorzyce z dnia 27 kwietnia 2004 r.
- Pani Joannie Łackiej – Zastępcy Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzycach do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych oraz do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych. Zarządzenie nr 274/04 Wójta Gminy Gorzyce z dnia 22 lipca 2004 r.
- Pani Izabeli Klyszcz – pracownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzycach (Kierownikowi Świadczeń Rodzinnych) m.in. do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych. Zarządzenie nr ORG.0050.659.2018 Wójta Gminy Gorzyce z dnia 21 lutego 2018 r.
- Pani Oliwii Kowalczyk – pracownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzycach do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych. Zarządzenie nr ORG.0050.164.2019 Wójta Gminy Gorzyce z dnia 2 września 2019 r.
- Pani Magdalenie Chojeckiej – pracownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzycach do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych. Zarządzenie nr ORG.0050.437.2017 Wójta Gminy Gorzyce z dnia 22 marca 2017 r.
- Pani Annie Glenc i Pani Monice Langer – pracownikom Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzycach do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych. Zarządzenie nr ORG.0050.232.2016 Wójta Gminy Gorzyce z dnia 1 marca 2016 r.
- Pani Katarzynie Zychmie – pracownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzycach do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych. Zarządzenie nr ORG.0050.20.2015 Wójta Gminy Gorzyce z dnia 8 stycznia 2015 r.

⁵ W tym jedna osoba przebywająca na zwolnieniu lekarskim od dnia 2.08.2022 r. do nadal.

⁶ Szczegółowe informacje zawarto w Załączniku nr 1 do projektu wystąpienia pokontrolnego.

Umocowania prawne Kierownika Ośrodka oraz jego zastępcy, a także pracowników realizujących kontrolowane zadanie są prawidłowe, zgodne z wymogami i obowiązującymi przepisami prawa.

W okresie objętym kontrolą nie wpłynęła żadna skarga dotycząca funkcjonowania jednostki w zakresie realizacji zadania objętego kontrolą. Jednakże złożono 2 odwołania od decyzji administracyjnych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach.

W jednym przypadku SKO przyznało prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego po uprzedniej odmowie przyznania tego prawa przez Organ właściwy. W drugim przypadku SKO utrzymało w mocy decyzję odmawiającą prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego.

W kontrolowanym okresie Kierownik Świadczeń Rodzinnych uczestniczył w 2 szkoleniach z zakresu zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych⁷.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach korzysta z aplikacji „Świadczenia rodzinne – Familia” stanowiącej system dziedziny wykorzystywany do realizacji kontrolowanego zadania, na podstawie umów zawartych z jej producentem: ZETO sp. z o.o., z siedzibą w Katowicach przy ul. Owocowej 1. Umowy licencyjne dotyczące oprogramowania zawarto 14 grudnia 2021 roku (umowa nr 49/2021) na okres od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku oraz 2 stycznia 2023 roku (umowa nr 7/2023/S) na okres od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku.

Osoby odpowiedzialne za wykonywanie zadań z danego obszaru kontroli w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości:

Nie dotyczy.

B. Obszar kontroli:

Postępowanie administracyjne.

Ocena częściowa danego obszaru:

Działania podejmowane przez jednostkę w przedmiotowym zakresie pod względem kryterium legalności i rzetelności oceniam **negatywnie**.

Na wyznaczoną ocenę wpływ miały nieprawidłowości w zakresie:

- 3 postępowań, w których organ właściwy nie dochował obowiązku wnikliwego prowadzenia postępowań administracyjnych,
- 5 postępowań, w których organ właściwy nieprawidłowo ustalił wysokość dochodów członków rodziny wnioskodawcy w wyniku:
 - (2) doliczania dochodu utraconego lub dochodu nieujętego w ustawie materialnej,

⁷ Szczegółowe informacje w załączniku nr 1 do projektu wystąpienia pokontrolnego.

- (1) niedoliczenia dochodu osiągniętego/uzyskanego,
 - (2) nieprawidłowych obliczeń arytmetycznych kwot dochodów członków rodzin wnioskodawców,
- 15 postępowań, w których organ właściwy nieprawidłowo ustalił wysokość miesięcznego dochodu członków rodzin wnioskodawców w związku ze stosowaniem wyniku obliczeń dokonanych przy pomocy programu dziedzinowego wykorzystywanego do wsparcia realizacji kontrolowanego zadania,
 - 4 postępowań, w których organ właściwy nieprawidłowo ustalił wysokość dochodu członków rodzin wnioskodawców w związku z nieprawidłowo obliczaną proporcją wysokości należnego podatku dochodowego,
 - wydania 14 rozstrzygnięć zawierających wadliwie ustaloną wysokość łącznej kwoty świadczeń ustalonych na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy materialnej,
 - wydania 6 rozstrzygnięć zawierających wadliwe postanowienia sentencji decyzji administracyjnej lub ich uzasadnienia faktyczne.

Komórka wykonująca zadania z obszaru objętego kontrolą:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach.

Ustalenia, stanowiące podstawę do oceny:

W okresie od 1 lipca 2022 roku do 30 kwietnia 2023 roku do Organu właściwego wpłynęło **229** wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, które dotyczyły okresu zasiłkowego 2022/2023. Spośród 229 wniosków Organ właściwy w 195 przypadkach wydał rozstrzygnięcie w formie decyzji administracyjnej. W pozostałych przypadkach: 4 wnioski przekazano do innego organu właściwego, 1 wniosek otrzymano do realizacji z innego organu właściwego, 1 wniosek pozostawiono bez rozpatrzenia, 28 wniosków przekazano według właściwości rzeczowej do Wojewody Śląskiego.

Żaden wniosek nie oczekiwał na rozpatrzenie.

Biorąc po uwagę powyższe, miernikowaniu podlega 200 spośród 229 wniosków.

Z miernikowania wyłączono 28 wniosków, które przekazane zostały według właściwości rzeczowej oraz 1 wniosek przekazany do realizacji przez inny organ właściwy.

Na podstawie 200 wniosków podlegających miernikowaniu organ właściwy wydał:

- 140 decyzji przyznających prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego w pełnej wysokości,
- 18 decyzji przyznających prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego w ramach mechanizmu „złotówka za złotówkę”,
- 13 decyzji umarzających postępowanie administracyjne,
- 24 decyzje odmawiające prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego.

Ponadto wydano 22 decyzje uchylające uprzednio przyznane prawo oraz 6 decyzji zmieniających uprzednio przyznane prawo. Jeden wniosek pozostawiono bez rozpatrzenia, natomiast 4 wnioski przekazano do innego organu właściwego.

Do kontroli przyjęto z populacji 229 unikatowych wniosków 85 wniosków, tj. 37,12 %, w tym:

1. **38** wniosków z 140 unikatowych wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, na podstawie których wydane zostały decyzje administracyjne przyznające prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków w pełnej wysokości,
2. **18** wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, na podstawie których wydane zostały decyzje administracyjne przyznające prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków w pomniejszonej wysokości, tj. w ramach mechanizmu „złotówka za złotówkę” (100%),
3. **12** wniosków z 24 unikatowych wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, na podstawie których wydane zostały decyzje administracyjne odmawiające tego prawa,
4. **4** wnioski o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego przekazanych wg właściwości miejscowej do rozpatrzenia przez inny organ (100%),
5. **6** wniosków z 13 unikatowych wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego w przypadku, których postępowanie administracyjne zostało umorzone,
6. **1** unikatowy wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, który pozostawiono bez rozpatrzenia (100%),
7. **6** wniosków z 28 unikatowych wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, przekazanych do Wojewody Śląskiego⁸.

Wielkość próby do kontroli została ustalona na poziomie **85** wniosków, przy czym miernikowaniu podlega 79 wniosków.

Dobór próby w pkt 1 i 7 został dokonany metodą losową z zastosowaniem funkcji LOS (...) z programu Excel, w pkt 2, 4 i 6 do kontroli przyjęto 100% wniosków odpowiadających danej kategorii, w pkt 3 do kontroli przyjęto wnioski odpowiadające nieparzystej l.p., natomiast w pkt 5 do kontroli przyjęto wnioski odpowiadające parzystej l.p., zgodnie z numeracją z tabeli przekazanej przez kontrolowaną jednostkę w ramach analizy przedkontrolnej.

Postępowanie administracyjne dotyczące ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku rozpoczyna się w dniu doręczenia żądania do Organu właściwego w postaci wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego.

Objęte kontrolą postępowania dotyczące ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego wszczynane były we wszystkich przypadkach na podstawie wniosków złożonych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gorzycach, sporządzonych zgodnie z wymogami ustawy *o świadczeniach rodzinnych* oraz Rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w *sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach*

⁸ Wnioski te nie podlegają miernikowaniu.

*o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych*⁹.

Wnioski te były rozpatrzone zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową oraz złożone przez osoby do tego uprawnione, tj. matki lub ojców dzieci.

80 wniosków złożono w formie papierowej, a 5 wniosków złożono w formie elektronicznej.

W przypadku 11¹⁰ wniosków Ośrodek odnotował braki formalne wymagające poprawienia lub/i uzupełnienia brakujących dokumentów, wobec czego wezwał pisemnie strony 4¹¹ postępowań w celu uzupełnienia wymaganych dokumentów. W pozostałych przypadkach strony zostały zobowiązane do uzupełnienia dokumentacji w dniu złożenia wniosku.

Pisemne wezwania sporządzono na podstawie przepisów art. 24a ust. 1 i 2 ustawy *o świadczeniach rodzinnych*, które zawierały pouczenie o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia w przypadku niedopełnienia obowiązku wskazanego w wezwaniu.

Wniosek nr OPS.5210.346.2022.ZR złożony 18 lipca 2022 roku z uwagi na nieuzupełnienie przez stronę braków formalnych pozostał bez rozpatrzenia.

Analiza terminowości rozpatrywania wniosków wykazała, że w skontrolowanych postępowaniach Organ właściwy działał zgodnie z terminami określonymi w art. 26 ustawy materialnej oraz art. 35 *Kodeksu postępowania administracyjnego*.

Przedłużenia wymagało 1 postępowanie (OPS.5210.346.2022.ZR) w związku z wezwaniem do uzupełnienia wniosku o brakujące dokumenty.

W ramach poddanych kontroli 79 wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku, wydano 92 decyzje administracyjne, w tym:

- 38 decyzji przyznających prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku, na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 *ustawy o świadczeniach rodzinnych*,
- 18 decyzji przyznających prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku, na podstawie art. 5 ust. 3 *ustawy o świadczeniach rodzinnych* wg zasady „złotówka za złotówkę”,
- 12 decyzji odmawiających prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego określonego w art. 5 *ustawy o świadczeniach rodzinnych*,
- 6 decyzji umarzających postępowanie administracyjne,
- 4 decyzje zmieniające uprzednio przyznane prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku,

⁹ Dz. U. z 2017 r., poz. 1466, zwane dalej rozporządzeniem do ustawy materialnej (utracił moc z dniem 13 lipca 2023 roku).

¹⁰ Postępowania nr 706.2022, 670.2022, 488.2022, 723.2022, 596.2022, 504.2022, 684.2022, 566.2022, 393.2022, 662.2022, 346.2022.

¹¹ Postępowania nr: 504.2022, 684.2022, 662.2022, 346.2022.

- 14 decyzji uchylających uprzednio przyznane prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku.

W postępowaniach administracyjnych, które zakończyły się przyznaniem prawa do wnioskowanych świadczeń w decyzjach administracyjnych Ośrodek prawidłowo ustalił okres, na który prawo to przysługiwało.

W ramach 38 (100%) decyzji przyznających prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku na podstawie art. 5 ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych, przyznano łącznie 85 zasiłków rodzinnych oraz 113 dodatków do ww. zasiłków, z tytułu:

- urodzenia dziecka – 2,
- opieki nad dzieckiem okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 0,
- samotnego wychowywania dziecka – 7,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 17,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 8,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 61,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (dojazdy/zamieszkanie) – 18/0.

W ramach 18 decyzji przyznających prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku na podstawie art. 5 ust. 3–3d ustawy materialnej przyznano łącznie 44 zasiłki rodzinne oraz 54 dodatki do ww. zasiłków, z tytułu:

- urodzenia dziecka – 1,
- opieki nad dzieckiem okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 4,
- samotnego wychowywania dziecka – 0,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 13,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 2
- rozpoczęcia roku szkolnego – 27,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (dojazdy/zamieszkanie) – 7/0.

Przed wydaniem decyzji administracyjnych odmawiających prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku w całości lub w części, decyzji administracyjnych przyznających prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy o świadczeniach rodzinnych, a także decyzji administracyjnych uchylających lub zmieniających uprzednio przyznane prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, Organ prowadzący postępowanie dochował obowiązku wynikającego z art. 10 i art. 79a *Kodeksu postępowania administracyjnego*, tj. zawiadomienia wnioskodawcy o możliwości zapewnienia stronom czynnego udziału w każdym stadium postępowania oraz

umożliwienia wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań przed wydaniem decyzji w sprawie.

Wszystkie decyzje poddane kontroli opatrzone były podpisem osoby działającej z upoważnienia Wójta Gminy Gorzyce i wskazywały jako organ właściwy Wójta Gminy Gorzyce. Ponadto zawierały elementy składowe decyzji administracyjnej, wskazane w art. 107 § 1 *Kodeksu postępowania administracyjnego*.

Decyzje doręczane były przez operatora pocztowego lub odbierane przez strony osobiście w siedzibie Ośrodka.

W ramach dokonanej weryfikacji 79 postępowań administracyjnych pod względem ich prawidłowego prowadzenia oraz poszczególnych elementów decyzji administracyjnych dot. zasiłku rodzinnego oraz dodatku do zasiłku rodzinnego pod względem spełniania wymogów ustawy *o świadczeniach rodzinnych* i zgodności z art. 107 *Kodeksu postępowania administracyjnego* stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Przypadki nieprawidłowego prowadzenia postępowania administracyjnego:

1. W postępowaniu administracyjnym nr OPS.5210.736.2022.ZR Organ właściwy nieprawidłowo przeprowadził postępowanie administracyjne w celu ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego w wyniku przyjęcia za dochód rodziny wnioskodawcy innej kwoty niż wynikała z kalkulacji dochodów.

Organ właściwy zaniżył dochód członków rodziny wnioskodawcy o kwotę 0,01 zł miesięcznie w związku z błędnie obliczonym ilorazem dochodu z tytułu dochodu opodatkowanego na zasadach ryczałtu ewidencjonowanego¹². Jeden z dochodów stanowiła kwota 8.816,95 zł, którą Organ właściwy podzielił przez 12 miesięcy uzyskując wynik 734,74 zł, podczas gdy właściwa kwota wynosiła 734,75 zł ($8.816,95 / 12 = 734,7458$ zł).

W tym miejscu wskazać należy, że powyższym działaniem Organ nie zawyżył wysokości łącznej kwoty świadczeń ustalonych na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy materialnej, gdyż jako miesięczny dochód członków rodziny wnioskodawcy przyjął arytmetycznie poprawną kwotę 3.809,95 zł wynikającą z błędnej kalkulacji dokonanej przez program dziedzinowy służący do wsparcia realizacji kontrolowanego zadania.

Przyczyna: błąd pracownika prowadzącego postępowanie administracyjne.

Skutek: ryzyko błędnego ustalenia wysokości łącznej kwoty świadczeń ustalonych na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy materialnej.

2. W postępowaniu nr OPS.5210.432.2022.ZR Organ właściwy nieprawidłowo przeprowadził postępowanie administracyjne w celu ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do

¹² Obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie wysokości dochodu za rok 2021 z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (M.P. z 2022 r., poz. 726).

zasiłku rodzinnego w wyniku nieustalenia wysokości odprowadzonych składek na ubezpieczenie społeczne od dochodu członka rodziny wnioskodawcy.

W trakcie ustalania dochodu rodziny Organ pozyskał z systemu dziedzinnego informację o rozliczeniu członków rodziny za rok 2021. Odpowiedź udostępniona przez Ministerstwo Finansów nie wykazała u członka rodziny wnioskodawczyni kwoty składki na ubezpieczenie społeczne. W przedmiotowej sprawie Ośrodek dysponował również deklaracją PIT-36, z której wynikało, że strona odprowadziła od dochodu składki społeczne w wysokości 9.210,60 zł.

Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka z dnia 7 lipca 2023 roku wynika, że: „*W odpowiedzi z systemu ZUS męża wnioskodawczyni widnieje, iż prowadzi on pozarolniczą działalność gospodarczą. Przy ustaleniu dochodu rodziny tut. Organ wziął pod uwagę dochód męża wnioskodawczyni zgodnie z uzyskaną odpowiedzią systemu E-PODATKI, nie został on pomniejszony o składki społeczne, gdyż w otrzymanej odpowiedzi z systemu wynosiły 0. [...] W dołączanym PIT – 36 za rok podatkowy 2021 w polu 202 widnieją kwota składki społecznej, jednakże tut. organ obliczając dochód rodziny uwzględnił dane uzyskane z systemu E-PODATKI, gdyż przy osobach prowadzących z działalność gospodarczą często składki społeczne są wliczane w koszty. Poza tym strona zawsze mogła złożyć korektę zeznania nie informując o tym organu.*”

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie, gdyż w pozyskanej z Ministerstwa Finansów informacji o dochodzie członka rodziny wnioskodawczyni pole dotyczące odprowadzonych składek społecznych pozostało puste, nie została tam wykazana jakakolwiek wartość, w tym wartości 0,00 zł. Organ nie podjął działań celem wyjaśnienia powstałych w sprawie wątpliwości w zakresie rozbieżności pomiędzy danymi z systemu, a dokumentacją znajdującą się w aktach sprawy. Brak podjęcia czynności wyjaśniających w przedmiotowej sprawie stoi w sprzeczności z wyrażoną w art. 7 *Kodeksu postępowania administracyjnego* zasadą prawdy obiektywnej. Z powyższej zasady wynika zobowiązanie organów administracji publicznej do podejmowania czynności służących precyzyjnemu ustaleniu stanu faktycznego sprawy.

Powyższa nieprawidłowość nie miała wpływu na prawo do świadczeń.

Przyczyna: błąd pracownika prowadzącego postępowanie administracyjne.

Skutek: ryzyko przyznania zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku w zaniżonej wysokości lub odmowy przyznania świadczeń.

3. W postępowaniu nr OPS.5210.346.2022.ZR Organ właściwy nieprawidłowo przeprowadził postępowanie administracyjne w celu ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego w wyniku pozostawienia bez rozpatrzenia wniosku z dnia 18 lipca 2022 roku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego.

W przedmiotowym postępowaniu Organ wezwał stronę do uzupełnienia wniosku o zaświadczenie ws. uczęszczania dziecka do szkoły pomimo złożenia przez wnioskodawcę we wniosku deklaracji o kontynuacji nauki przez syna. Ponadto powyższe wezwanie wystosowano pomimo pozyskania z systemu dziedzinnego (*Systemu Informacji Oświatowej Ministerstwa Edukacji i Nauki – MEN SIO*) informacji o przypisaniu dziecka do szkoły odpowiadającej szkole wskazanej w deklaracji. W związku z tym, że strona nie uczyniła zadość wspomnianemu

wezwanie Organ, na podstawie przepisów art. 24a ustawy materialnej, pozostawił jej wniosek bez rozpatrzenia.

Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka złożonych 7 lipca 2023 roku wynika, że.: „*Wnioskodawczyni składając (elektronicznie) wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego m.in. na syna, zawnioskowała o przyznanie dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego 2023/2024 oraz o dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania w roku szkolnym 2022/2023 oraz 2023/2024. Strona we wniosku oświadczyła że syn w roku szkolnym 2022/2023 uczęszcza i w roku szkolnym 2023/2024 będzie uczęszczał do Zespołu Szkół Technicznych, jednak z odpowiedzi systemu MEN wynika, że syn nie został przypisany do oddziału w/w szkoły. W związku z powyższym tut. organ wezwał stronę do przedłożenia zaświadczenia ze szkoły syna w celu potwierdzenia czy syn uczęszcza do szkoły i kiedy nastąpi programowe jej ukończenie.*”.

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie, z uwagi na brzmienie przepisów § 7 rozporządzenia do ustawy materialnej, zgodnie z którym podczas ustalania prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, uwzględnia się, cyt.: „*oświadczenie o uczęszczaniu dziecka do szkoły poza miejscem zamieszkania*”.

Jak wynika z powołanego przepisu celem potwierdzenia faktu uczęszczania dziecka do szkoły nie jest wymagane stosowne zaświadczenie placówki oświatowej, a walor dowodowy ma oświadczenie strony oraz samodzielnie pozyskana informacja z systemu MEN SIO.

Przyczyna: błąd pracownika prowadzącego postępowanie administracyjne.

Skutek: pozbawienie strony przysługujących jej świadczeń.

4. W postępowaniu nr OPS.5210.720.2022.ZR Organ właściwy nieprawidłowo przeprowadził postępowanie administracyjne w celu ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego w wyniku nieustalenia faktycznej sytuacji zawodowej i dochodowej członka rodziny wnioskodawcy.

W zgromadzonej przez Organ dokumentacji znajdują się 3 zaświadczenia o wysokości dochodu osiągniętego przez członka rodziny wnioskodawcy w wysokości 0,00 zł za miesiąc następujący po miesiącu, w którym dochód ten został uzyskany:

- Oświadczenie z 4 lipca 2023 roku o dochodzie osiągniętym za luty 2023 roku na kwotę 0,00 zł,
- Oświadczenie z 21 marca 2023 roku o dochodzie osiągniętym za luty 2023 roku na kwotę 0,00 zł,
- Oświadczenie z 15 lutego 2023 roku o dochodzie osiągniętym za grudzień 2022 roku na kwotę 0,00 zł.

Równocześnie do akt sprawy załączono wydruki z systemu CEIDG, z którego wynika, że datą rozpoczęcia działalności był 10 stycznia 2023 roku, podczas gdy wydruk z systemu ZUS zawiera informację o dacie uzyskania uprawnień z dniem 3 listopada 2022 roku.

W związku z powyższym 4 lipca 2023 roku zwrócono się do Kierownika Ośrodka z wnioskiem nr 1 o udzielenie wyjaśnień co do sytuacji zawodowej i dochodowej członka rodziny wnioskodawcy zawartym w piśmie z 4 lipca 2023 roku.

Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka złożonych dnia 6 lipca 2023 roku wynika, że: „Z odpowiedzi systemu ZUS o udostępnienie danych o składkach na ubezpieczenie zdrowotne [...] uzyskano informację, iż od 03.11.2022 r. jest [...] współnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – [...]. W dniu 15.02.2023 r. strona dostarczyła do tut. organu oświadczenie [...] o dochodzie osiągniętym za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu (dochód wyniósł 0 zł). Następnie z systemu CEIDG uzyskano informację, iż od 10.01.2023 r. [...] wnioskodawczyni prowadzi działalność gospodarczą, zgłoszona firma [...]. W dniu 21.03.2023 r. wpłynęło do tut. organu kolejne oświadczenie strony, w którym wykazała dochód z prowadzonej działalności (dochód 0 zł). Ustalając prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami nie zauważono, iż na oświadczeniu strony z dnia 21.03.2023 r. jest pieczęć z firmy [...] a powinna być [...]. Tut. organ w dniu 03.07.2023 r. wezwał telefonicznie wnioskodawczynię celem złożenia wyjaśnień i dostarczenia prawidłowego oświadczenia o uzyskanym dochodzie [...]. Strona następnego dnia tj. 04.07.2023 r. złożyła wyjaśnienia i dostarczyła kolejne oświadczenie [...] o dochodzie z firmy [...]. Na dostarczonym zaświadczeniu kwoty dochodu oraz jego składniki nie uległy zmianie. Ze względu na nieprawidłowości związane z dostarczonymi przez wnioskodawcę zaświadczeniami o dochodzie będą prowadzone dalsze wyjaśnienia w innych instytucjach. Ze względu na skomplikowaną sytuację dochodowa rodziny tut. organ będzie prowadził dalsze wyjaśnienia o których niezwłocznie zespół kontrolny zostanie.”.

Natomiast z wyjaśnień uzupełniających złożonych dnia 11 sierpnia 2023 roku wynika, że: „W ramach dodatkowego postępowania wyjaśniającego ustalono, iż [...] nie jest działalnością gospodarczą tylko spółką prawa handlowego, Pani [...] jest tam prezesem. Na podstawie umowy sprzedaży udziałów w/w spółki z dniem 3.11.2022 roku opłaca sama za siebie składki społeczne i zdrowotne w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Ma ona obowiązek do końca czerwca każdego roku do KRS przekazywać sprawozdanie finansowe – więc obecnie tut. organ nie jest w stanie zweryfikować jej dochodów. Natomiast od 10.01.2023 roku prowadzi działalność gospodarczą [...]”.

Powyższa sytuacja dowodzi, iż Organ właściwy nie powziął wątpliwości co do złożonych oświadczeń i nie podjął działań zmierzających do ich wyjaśnienia na etapie ustalania praw do wnioskowanych świadczeń, czym naruszył zasadę prawdy obiektywnej uregulowanej w art. 7 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Przyczyna: błąd pracownika prowadzącego postępowanie administracyjne.

Skutek: ryzyko wydania wadliwego rozstrzygnięcia w sprawie.

Przypadki nieprawidłowego ustalania dochodu rodziny:

Przyznania w wysokości ustalonej na podstawie przepisów art. 5 ust. 1-2 ustawy materialnej

1. W postępowaniu nr OPS.5210.383.2022 Organ właściwy nieprawidłowo ustalił dochód członków rodziny wnioskodawcy, zaniżając go o kwotę 488,18 zł miesięcznie, w wyniku niedoliczenia dochodu uzyskanego przez członka rodziny z tytułu renty rodzinnej. Zgodnie z przepisami art. 3 pkt 24) lit. d) oraz art. 5 ust. 4b ustawy materialnej w przypadku uzyskania dochodu po roku bazowym dochód rodziny powiększa się o kwotę osiągniętego

dochodu za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń rodzinnych.

W związku z niezastosowaniem ww. przepisów Organ właściwy ustalił dochód na członka rodziny wnioskodawcy w wysokości 64,56 zł, zamiast w poprawnej wysokości 552,74 zł.

Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka z dnia 7 lipca 2023 roku wynika, że: „Podczas ustalania prawa do świadczeń rodzinnych, Organ nie podjął czynności celem ustalenia dochodu z renty ZUS. Jednocześnie w dniu 05.07.2023 r. wnioskodawca stawił się w tutejszym Organie i przedłożył decyzję przyznającą prawo do renty rodzinnej (przyznanie od 18.07.2022 r.), jednocześnie poinformował, iż pierwsza wypłata renty nastąpiła w październiku 2022 r. Tutejszy Organ w dniu 05.07.2023 r. ponownie przeliczył dochody rodziny o dochód uzyskany z tytułu renty. Zmiana ta nie miała wpływu na prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków.”

Powyższa nieprawidłowość nie miała wpływu na prawo do świadczeń.

Przyczyna: błąd pracownika prowadzącego postępowanie administracyjne.

Skutek: ryzyko przyznania zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku w nieprawidłowej wysokości lub ryzyko bezprawnego przyznania świadczeń.

2. W postępowaniu nr OPS.5211.493.2022.ZR Organ właściwy nieprawidłowo ustalił wysokość dochodu rodziny wnioskodawcy zaniżając go o kwotę 10,39 zł, w wyniku nieprawidłowo obliczonej proporcji należnego podatku dochodowego za rok kalendarzowy poprzedzający okres zasiłkowy. Z dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy wynika, że na dochód rodziny wnioskodawcy składał się dochód w wysokości 22.337,29 zł oraz dochód w wysokości 30.060,22 zł. Łącznie dochód ten wyniósł 52.397,51 zł, natomiast należny od niego podatek dochodowy wyniósł 2.021,00 zł. Równocześnie dochód utracony stanowiło jedno ze źródeł dochodu członka rodziny w wysokości 4.318,51 zł.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wysokość proporcji należnego podatku dochodowego należy ustalić wg proporcji poszczególnych źródeł dochodu względem sumy tych dochodów w następujący sposób: $(4.318,51 \text{ zł} / 52.397,51 \text{ zł}) * 100 = 8,24$. Zatem dochód utracony stanowił 8,24% dochodu członków rodziny wnioskodawcy i w związku z powyższym o taką wartość należało pomniejszyć wysokość należnego podatku dochodowego, tj. o kwotę 166,53 zł (8,24% z 2.021,00 zł), ustalając jego wysokość na kwotę 1.854,47 zł, nie zaś jak ustalił Organ właściwy na kwotę 1.090,36 zł.

Ustalony dochód przez organ wyniósł: 3.241,95 zł, a winien wynosić 3.252,34 zł.

Powyższa nieprawidłowość nie miała wpływu na prawo do świadczenia.

Przyczyna: błąd Organu realizującego kontrolowane zadanie.

Skutek: ryzyko przyznania zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku w nieprawidłowej wysokości lub ryzyko bezprawnego przyznania lub odmowy przyznania świadczeń.

3. W postępowaniu nr OPS.5211.525.2022.ZR Organ właściwy nieprawidłowo ustalił wysokość dochodu rodziny wnioskodawcy, zaniżono go o kwotę 0,08 zł, w wyniku nieprawidłowo obliczonej proporcji należnego podatku dochodowego za rok kalendarzowy poprzedzający okres zasiłkowy. Z dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy wynika, że na dochód rodziny

wnioskodawcy składał się dochód utracony w wysokości 35.175,32 zł oraz dochód w wysokości 38.255,21 zł jej małżonka. Łącznie dochód ten wyniósł 73.430,53 zł, natomiast należny od niego podatek dochodowy wyniósł 2.017,00 zł.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wysokość proporcji należnego podatku dochodowego należy ustalić wg proporcji poszczególnych źródeł dochodu względem sumy tych dochodów w następujący sposób: $(35.175,32 \text{ zł} / 73.430,53 \text{ zł}) * 100 = 47,90$. Zatem dochód utracony stanowił 47,90% dochodu członków rodziny wnioskodawcy i w związku z powyższym o taką wartość należało pomniejszyć wysokość należnego podatku dochodowego, tj. o kwotę 966,14 zł (47,90% z 2.017,00 zł), ustalając jego wysokość na kwotę 1.050,86 zł, nie zaś jak ustalił Organ właściwy na kwotę 965,25 zł.

Ustalony dochód przez organ wyniósł: 2.394,00 zł, a winien wynosić 2.394,08 zł.

Powyższa nieprawidłowość nie miała wpływu na prawo do świadczenia.

Przyczyna: błąd Organu realizującego kontrolowane zadanie.

Skutek: ryzyko przyznania zasiłku rodzinnego oraz dodatków do tego zasiłku w nieprawidłowej wysokości lub ryzyko bezprawnego przyznania lub odmowy przyznania tych świadczeń.

Przyznania w wysokości ustalonej na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy materialnej.

4. W 15¹³ skontrolowanych postępowaniach administracyjnych zakończonych wydaniem decyzji przyznających prawo do zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych, w ramach mechanizmu „złotówka za złotówkę”, na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy materialnej Organ właściwy przyjął nieprawidłową wysokość miesięcznego dochodu rodziny. W swych ustaleniach Organ oparł się na uzyskanych z systemu dziedzinnego, przeznaczonych do wsparcia realizacji kontrolowanego zadania, danych dotyczących wysokości miesięcznego dochodu rodziny, który jest wynikiem odmiennym od wyniku ustalanego na podstawie zasad arytmetyki.

Szczegółowe informacje dotyczące dochodów członków rodziny, miesięcznej sumy tych dochodów, liczby członków rodziny, miesięcznych dochodów na członka rodziny, miesięcznego dochodu członków rodziny, a także różnicy pomiędzy wysokością miesięcznego dochodu członków rodziny ustalonego przy użyciu programu dziedzinnego oraz arytmetycznie ustalonej wysokości miesięcznego dochodu członków rodziny zawarto poniżej.

L. p.	Nr postępowania	Dochody członków rodziny w złotych	Miesięczna suma dochodów członków rodziny w złotych	Liczba członków rodziny	Miesięczny dochód na członka rodziny w złotych	Miesięczny dochód członków rodziny w złotych	Różnica w złotych
1	52	3.591,36	3.591,36	5	718,27	3.591,35	-0,01
2	765	843,80	1.410,09	2	705,05	1.410,10	0,01

¹³ Z wyłączeniem 3 postępowania nr: 666.2022, 453.2022, 405.2022, w których iloraz miesięcznej sumy dochodów członków rodziny i liczby członków rodziny był równy iloczynowi liczby członków rodziny i miesięcznego dochodu na członka rodziny.

		566,29					
3	736	1.696,38 2.113,56	3.809,94	5	761,99	3.809,95	0,01
4	723	4.100,59 38,58 294,97	4.434,14	6	739,02	4.434,12	-0,02
5	722	1.921,29 1.943,33 142,27	4.006,89	5	801,38	4.006,90	0,01
6	711	3.454,63	3.454,63	5	690,93	3.454,65	0,02
7	675	1.933,49 411,08	2.344,57	3	781,52	2.344,56	-0,01
8	596	2.345,83	2.345,83	4	784,94	2.345,82	-0,01
9	643	337,61 1.727,45	2.065,06	3	688,35	2.065,05	-0,01
10	641	900,00 1.864,26	2.764,26	4	691,07	2.764,28	0,02
11	550	516,67 2.451,64 2.558,88	5.527,19	7	789,60	5.527,20	0,01
12	504	1.591,59 2.474,04	4.065,63	6	677,61	4.065,66	0,03
13	423	1.901,51 249,98	2.151,49	3	717,16	2.151,48	-0,01
14	426	3.751,59	3.751,59	5	750,32	3.751,60	0,01
15	366	4.084,36	4.084,36	6	680,73	4.084,38	0,02

Przyczyna: błąd Organu realizującego kontrolowane zadanie.

Skutek: wydanie wadliwych rozstrzygnięć w prowadzonych postępowaniach z wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego.

W dalszej części opisu nieprawidłowości w zakresie ustalania dochodu członków rodziny wnioskodawcy przyjęto za podstawę poprawnie obliczoną wysokość dochodu z zastosowaniem zasad arytmetyki. Niniejszym dalsze ustalenia odnoszą się do kwot, które Organ właściwy winien był ustalić bez stosowania wyniku obliczeń dokonanych przy pomocy programu dziedzinowego wykorzystywanego do wsparcia realizacji kontrolowanego zadania.

5. W postępowaniu administracyjnym nr OPS.5210.765.2022.ZR Organ właściwy nieprawidłowo ustalił dochód członków rodziny wnioskodawcy, zawyżając go o kwotę 0,05 zł miesięcznie, w wyniku nieprawidłowości opisanej w pkt 4 oraz nieprawidłowego ustalenia dochodu z tytułu kwoty otrzymanej na podstawie art. 27f ust. 8–10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. *o podatku dochodowym od osób fizycznych*¹⁴. Powyższym działaniem Organ zaniżył wysokość łącznej kwoty świadczeń ustalonych na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy materialnej ustaliwszy na kwotę w wysokości 70,23 zł, zamiast 70,28 zł.

¹⁴ T.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2647 ze zm.

Przyjęty do kalkulacji (*Informacja o uzyskanych dochodach rodziny*) ww. dochód w wysokości 795,00 zł Organ właściwy podzielił przez 12 miesięcy ustalając wysokość miesięcznego dochodu na kwotę 66,29 zł, zamiast 66,25 zł ($795,00 \text{ zł} / 12 = 66,25 \text{ zł}$).

Na dochód rodziny składały się dochody podlegające opodatkowaniu w wysokości 843,80 zł miesięcznie oraz dochody niepodlegające opodatkowaniu w wysokości 566,25 zł miesięcznie. Tym samym łączny dochód rodziny wynosił 1.410,05 zł, a nie jak ustalił Organ właściwy: 1.410,10 zł.

Przyczyna: błąd pracownika prowadzącego postępowanie administracyjne.

Skutek: wydanie wadliwego rozstrzygnięć z wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego.

6. W postępowaniu nr OPS.5210.723.2022.ZR Organ właściwy nieprawidłowo ustalił dochód członków rodziny wnioskodawcy, zawyżając go o kwotę 59,90 zł miesięcznie, w wyniku nieprawidłowości opisanej w pkt 4 oraz doliczenia do dochodu członka rodziny dochodu z tytułu wypłaconego dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników jednostek sfery budżetowej¹⁵. Powyższym działaniem Organ zaniżył wysokość łącznej kwoty świadczeń ustalonych na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy materialnej ustaliwszy ją w wysokości 291,87 zł, zamiast 351,17 zł.

Z uregulowań przywołanej powyżej ustawy wynika, że tzw. trzynasta pensja jest świadczeniem jednorazowym wypłacanym w roku następującym po roku, w którym pracownik jednostki sfery budżetowej nabył do niej prawo. Nie jest to zatem dochód uzyskiwany trwale w kolejnych miesiącach. Jednocześnie z przepisów art. 5 ust. 4a ustawy materialnej wynika, że w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, przyjmujemy ten dochód do dochodu członków rodziny wnioskodawcy, o ile jest on uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń rodzinnych. Ponadto z ustaleń poczynionych w trakcie kontroli, jak i z wyjaśnień złożonych przez Kierownika Ośrodka¹⁶ wynika, że stosunek pracy, z tytułu którego zostało wypłacone dodatkowe wynagrodzenie roczne został zakończony przed rokiem kalendarzowym poprzedzającym okres, na który ustalane było prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego.

W związku z powyższym nie jest zasadnym zaliczanie do dochodu członków rodziny wnioskodawcy dochodu będącego pochodną dochodu utraconego.

Przyczyna: Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka wynika, że: „Zgodnie z dołączonym do akt sprawy oświadczeniem wnioskodawcy [...] w okresie od 11.2018 r. do 08.2020 r. pracował w [...]. Z [...] w roku 2021 roku otrzymał PIT 11, w którym widnieje dochód z tytułu wynagrodzenia należnego za rok 2020.

Zgodnie z art. 3 pkt. 2a *usr* ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie członka rodziny - oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4–4c;

¹⁵ Ustawa z dnia 12 grudnia 1997 roku, Dz. U. z 2018 r., poz. 1872.

¹⁶ Odpowiedź na wniosek nr 2 o udzielenie wyjaśnień z dnia 7 lipca 2023 roku.

W roku 2021 a nie za dany rok, ale wypłaconym w innym roku. Art. 5 ust. 4 W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając ich dochód, nie uwzględnia się dochodu utraconego.

Świadcstwo pracy było z 31.12.2020 r. - zatem utrata (oświadczenie strony) miała miejsce przed rokiem bazowym a tego przepis wprost nie przewiduje."

Skutek: wydanie wadliwego rozstrzygnięć z wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego.

7. W postępowaniu administracyjnym nr OPS.5210.52.2022.ZR Organ właściwy nieprawidłowo ustalił wysokość dochodu rodziny wnioskodawcy, zawyżając go o kwotę 16,82 zł miesięcznie, w wyniku nieprawidłowości opisanej w pkt 4 oraz nieprawidłowo obliczonej proporcji należnego podatku dochodowego za rok kalendarzowy poprzedzający okres zasiłkowy. Powyższym działaniem Organ zaniżył wysokość łącznej kwoty świadczeń ustalonych na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy materialnej ustaliwszy ją w wysokości 595,98 zł, zamiast 612,80 zł.

Z dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy wynika, że na dochód rodziny wnioskodawcy składał się dochód w wysokości 59.054,04 zł oraz dochód utracony w wysokości 36.501,52 zł. Łącznie dochód ten wyniósł 95.555,56 zł, natomiast należny od niego podatek dochodowy wyniósł 5.749,00 zł.

Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wysokość proporcji należnego podatku dochodowego należy ustalić wg proporcji poszczególnych źródeł dochodu względem sumy tych dochodów w następujący sposób: $(36.501,52 \text{ zł} / 95.555,56 \text{ zł}) * 100 = 38,20$. Zatem dochód utracony stanowił 38,20 % dochodu członków rodziny wnioskodawcy i w związku z powyższym o taką wartość należało pomniejszyć wysokość należnego podatku dochodowego, tj. o kwotę 2.196,12 zł $(38,20 \% \text{ z } 5.749,00 \text{ zł})$, ustalając jego wysokość na kwotę 3.552,88 zł, nie zaś jak ustalił Organ właściwy na kwotę 3.350,95 zł.

Ustalony dochód przez organ wyniósł: 3.591,35 zł, a winien wynosić 3.574,53 zł.

Przyczyna: błąd Organu realizującego kontrolowane zadanie.

Skutek: wydanie wadliwego rozstrzygnięć z wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego.

8. W postępowaniu administracyjnym nr OPS.5210.722.2022.ZR Organ właściwy nieprawidłowo ustalił wysokość dochodu rodziny wnioskodawcy, zawyżając go o kwotę 0,33 zł miesięcznie, w wyniku nieprawidłowości opisanej w pkt 4 oraz nieprawidłowo obliczonej proporcji należnego podatku dochodowego za rok kalendarzowy poprzedzający okres zasiłkowy. Powyższym działaniem Organ zaniżył wysokość łącznej kwoty świadczeń ustalonych na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy materialnej ustaliwszy ją w wysokości 73,51 zł, zamiast 73,84 zł.

Z dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy wynika, że na dochód rodziny wnioskodawcy składał się dochód w wysokości 30.710,76 zł oraz dochód uzyskany w roku kalendarzowym

poprzedzającym okres zasiłkowy w wysokości 15.599,97 zł. Łącznie dochód ten wyniósł 46.310,73 zł, natomiast należny od niego podatek dochodowy wyniósł 292,00 zł.

Zgodnie z przytoczonym powyżej stanowiskiem Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej proporcję należało ustalić w następujący sposób: $(15.599,97 \text{ zł} / 46.310,73 \text{ zł}) * 100 = 33,68$. Zatem dochód uzyskany stanowił 33,68 % dochodu członków rodziny wnioskodawcy, natomiast dochód osiągany przez cały rok kalendarzowy poprzedzający okres zasiłkowy stanowił 66,32 % i w związku z powyższym w oparciu o taką wartość należało ustalić wysokość należnego podatku dochodowego od obu dochodów, tj. na kwotę 98,37 zł (33,68 % z 292,00 zł) oraz 193,63 zł (66,32 % z 292,00 zł), nie zaś jak ustalił Organ właściwy na kwotę odpowiednio: 103,90 zł oraz 188,10 zł.

Przyczyna: błąd Organu realizującego kontrolowane zadanie.

Skutek: wydanie wadliwego rozstrzygnięcia z wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego.

9. W postępowaniu nr OPS.5210.504.2022.ZR Organ właściwy nieprawidłowo ustalił dochód członków rodziny wnioskodawcy, zawyżając go o kwotę 222,64 zł miesięcznie, w wyniku nieprawidłowości opisanej w pkt 4 oraz doliczenia dochodu utraconego członka rodziny wnioskodawcy z tytułu odbywania praktyk zawodowych. Powyższym działaniem Organ zaniżył wysokość łącznej kwoty świadczeń ustalonych na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy materialnej ustaliwszy ją w wysokości 316,23 zł na okres od listopada 2022 roku do czerwca 2023 roku i od września do października 2023 roku oraz w wysokości 258,73 zł w okresie od lipca do sierpnia 2023 roku, zamiast odpowiednio w wysokości 538,87 oraz 481,37 zł.

Zgodnie z przepisami art. 3 pkt 23) lit. c) oraz art. 5 ust. 4 ustawy materialnej w przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając ich dochód, nie uwzględnia się dochodu utraconego, podczas gdy Organ uwzględnił jako jeden ze składników dochód z praktyk podejmowanych przez dziecko wnioskodawczyni pomimo dołączonej do wniosku deklaracji PIT-11 oraz oświadczenia strony, z którego wynikało, że dziecko nie podejmuje już przedmiotowych praktyk.

W związku z powyższym stwierdzić należy, że Organ w trakcie prowadzonego postępowania nie podjął czynności celem wyjaśnienia powyższej okoliczności, w tym m.in. danych określających datę utraty tego źródła zarobkowania.

W konsekwencji powyższego, bez precyzyjnego ustalenia sytuacji dochodowej syna wnioskodawczyni, Organ prowadząc postępowanie ustalił dochód rodziny bez odliczenia utraconego dochodu z praktyk oraz wydał decyzję administracyjną.

Z wyjaśnień Kierownika Ośrodka z dnia 7 lipca 2023 r. wynika, że: „*W ramach samokontroli, tutejszy Organ ponownie przeanalizował dokumenty dotyczące wniosku nr 504.2022 o zasiłek rodzinny i dodatków do zasiłku rodzinnego. W aktach sprawy znajdowało się, oświadczenie dotyczące syna. W celu dokładnej weryfikacji wezwano wnioskodawcę do złożenia szczegółowych wyjaśnień dotyczących jego sytuacji dochodowej. W dniu 25.04.2023 r. wnioskodawca dostarczyła umowę zlecenie oraz wypowiedzenie umowy syna, z którego*

wynikało, iż był zatrudniony na podstawie umowy zlecenie u Pana [...] od 01.03.2021 r. Dochód za 2021 r. z PIT 11 syna został wliczony, jednakże stosunek pracy ustał z dniem 30.09.2022 r. W związku z powyższym tutejszy Organ zmienił decyzję znak OPS.5211.929.2022.ZR z dnia 27.12.2022 r. w części dotyczącej wysokości przyznanych świadczeń tj. zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych.”.

Przyczyna: błąd pracownika prowadzącego postępowanie administracyjne.

Skutek: ryzyko pozbawienia adresata decyzji przysługujących jej świadczeń.

Przypadki nieprawidłowości w decyzjach administracyjnych:

1. W związku z nieprawidłowością opisaną w pkt 4 (*Przypadki nieprawidłowego ustalania dochodu rodziny: Przyznania w wysokości ustalonej na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy materialnej*) w 14¹⁷ skontrolowanych decyzjach administracyjnych przyznających prawo do zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych, w ramach mechanizmu „złotówka za złotówkę”, na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy materialnej Organ właściwy przyjął nieprawidłową wysokość miesięcznego dochodu rodziny.

W swych ustaleniach Organ oparł się na uzyskanych z systemu dziedzinowego, przeznaczonego do wsparcia realizacji kontrolowanego zadania, danych dotyczących wysokości miesięcznego dochodu rodziny, który jest wynikiem odmiennym od wyniku ustalanego w oparciu o zasady arytmetyki.

Przyczyna: błąd Organu realizującego kontrolowane zadanie.

Skutek: podważenie zasady prowadzenia postępowania w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej.

W poniższej opisanych przypadkach Organ właściwy nie dochował obowiązku rzetelnego sporządzenia wydanych decyzji administracyjnych w sprawie ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego.

2. W postępowaniu administracyjnym nr OPS.5210.723.2022.ZR, w decyzji administracyjnej nr OPS.5211.77.2023.ZR z dnia 16 stycznia 2023 roku Organ właściwy nieprawidłowo sporządził sentencję postanowienia oraz uzasadnienie faktyczne decyzji administracyjnej.

Organ właściwy przyznał wnioskodawcy praw do zasiłków rodzinnych na 4 dzieci oraz dodatki do tych zasiłków: z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na 2 dzieci oraz jednorazowego dodatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego bez wskazania, na które dzieci. Jednocześnie w pkt II.2.1 Organ enumeratywnie wymienił dzieci wnioskodawcy, którym przyznał ww. dodatki.

Ponadto w niniejszej decyzji administracyjnej Organ właściwy zawarł nieprawidłową kwotę dochodu rodziny wnioskodawcy oraz kwotę przekroczenia dochodu rodziny wnioskodawcy.

W uzasadnieniu zawarto informację o kwocie dochodu rodziny wnioskodawcy w wysokości

¹⁷ Z wyłączeniem 4 decyzji administracyjnych nr: OPS.5211.877.2022.ZR z 12.12.2022 r., OPS.5211.903.2022.ZR z 15.12.2022 r., OPS.5211.816.2022.ZR z 29.11.2022 r., OPS.5211.756.2022.ZR z 17.11.2022 r.

4.434,13 zł, podczas gdy z sumy poszczególnych dochodów (4.040,69 zł + 294,97 zł + 59,90 zł + 38,58 zł) wynika, że dochód ten wyniósł 4.434,14 zł.

Równocześnie w ww. decyzji administracyjnej zawarto nieprawidłową kwotę przekroczenia dochodu: 390,12 zł, podczas gdy winna ona wynosić 390,14 zł (4.434,14 zł – 4.044,00 zł).

W dalszej części uzasadnienia decyzji administracyjnej Organ właściwy zawarł nieprawidłowy katalog zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych przysługujących członkom rodziny, gdyż pominął jeden dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej. Z wymienionych zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych wynika kwota przysługujących świadczeń w łącznej wysokości 586,99 zł, podczas gdy prawidłowa i zawarta w decyzji administracyjnej kwota wynosi 681,99 zł.

Przyczyna: brak należytego nadzoru nad sporządzaniem decyzji administracyjnych.

Skutek: wprowadzenie adresata decyzji w błąd.

3. W postępowaniu administracyjnym nr OPS.5210.765.2022.ZR, w decyzji administracyjnej nr OPS.5211.920.2022.ZR z dnia 19 grudnia 2022 roku, Organ właściwy nieprawidłowo sporządził uzasadnienie decyzji administracyjnej, w którym podał błędną kwotę dochodu członków rodziny wnioskodawcy.

W swych obliczeniach Organ właściwy podał, że na dochód członków rodziny wnioskodawcy składa się dochód opodatkowany w wysokości 843,80 zł oraz dochody nieopodatkowane w kwocie 566,25 zł. Tak ustalony dochód wyniósł łącznie 1.410,05 zł. Organ właściwy w swej decyzji podał jednak kwotę 1.410,00 zł, którą następnie podzielił na 2 członków rodziny uzyskawszy wynik 705,05 zł. Powyższe skutkowało podaniem w dalszej części uzasadnienia kwoty miesięcznego dochodu rodziny wnioskodawcy w wysokości 1.410,10 zł.

Przyczyna: brak należytego nadzoru nad sporządzaniem decyzji administracyjnych.

Skutek: wprowadzenie adresata decyzji w błąd.

4. W postępowaniu administracyjnym nr OPS.5210.736.2022.ZR, w decyzji administracyjnej nr OPS.5211.204.2022.ZR z dnia 21 lutego 2023 roku, Organ właściwy nieprawidłowo sporządził uzasadnienie decyzji administracyjnej, w którym podał dwie niezgodne kwoty dochodu członków rodziny wnioskodawcy.

W swym uzasadnieniu Organ właściwy podał, że: „*tak ustalony dochód rodziny wyniósł 3.809,94 zł*”, by w dalszej części wskazać, że: „*Przy obliczeniach uwzględniono · dochód rodziny – 3.809,95 zł*”.

Przyczyna: brak należytego nadzoru nad sporządzaniem decyzji administracyjnych.

Skutek: wprowadzenie adresata decyzji w błąd.

5. W postępowaniu administracyjnym nr OPS.5210.711.2022.ZR, w decyzji administracyjnej nr OPS.5211.927.2022.ZR z dnia 23 grudnia 2022 roku, Organ właściwy nieprawidłowo sporządził uzasadnienie decyzji administracyjnej, w którym błędnie użył pojęcia dochodu uzyskanego.

Na drugiej stronie decyzji administracyjnej Organ właściwy poinformował adresata decyzji, że: „*[...] na dochód Pani rodziny w roku 2021 r. składał się Pani dochód uzyskany za miesiąc*

następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu tj. za miesiąc październik 2022 r.”.

Pojęcie dochodu uzyskanego zostało uregulowane w art. 3 pkt 24) ustawy materialnej i oznacza uzyskanie dochodu spowodowane zdarzeniami wymienionymi enumeratywnie w ww. przepisie. Jednocześnie z treści przepisów art. 5 ust. 4a i 4b ustawy materialnej wywodzić należy znaczenie terminu dochodu osiągniętego, jako dochodu, który poszczególni członkowie rodziny, osiągnęli w roku kalendarzowym poprzedzającym okres na jaki ustalone lub weryfikowane jest prawo do świadczenia wychowawczego, lub osiągnęli w miesiącu następującym po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.

Zamienne stosowanie powyższych terminów nie jest dopuszczalne z uwagi na ich odmienne uregulowanie w przepisach ustawy materialnej.

Ponadto cytowane zdanie zawiera błąd logiczny, albowiem na dochód rodziny w 2021 roku nie mógł składać się dochód osiągnięty za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, tj. za październik 2022 roku.

Przyczyna: brak należytego nadzoru nad sporządzaniem decyzji administracyjnych.

Skutek: wprowadzenie adresata decyzji w błąd.

6. W postępowaniu administracyjnym nr OPS.5210.736.2022.ZR, w decyzji administracyjnej nr OPS.5211.204.2023.ZR z dnia 21 lutego 2023 roku, Organ właściwy nieprawidłowo sporządził uzasadnienie decyzji administracyjnej, w którym podał błędną wysokość miesięcznego dochodu członka rodziny wnioskodawcy zaniżając go o kwotę 0,01 zł miesięcznie w wyniku błędnie obliczonego ilorazu dochodu z tytułu dochodu opodatkowanego na zasadach ryczałtu ewidencjonowanego¹⁸.

W przedmiotowej decyzji Organ ustalił dochód w kwocie 734,74 zł w wyniku ilorazu kwoty dochodu (8.816,95 zł) przez liczbę miesięcy (12) uzyskawszy wynik 734,7458 zł. Zgodnie z zasadą zaokrąglania wyniku do dwóch miejsc po przecinku, dochód ten winien wynieść 734,75 zł.

W dalszej części uzasadnienia Organ podał zaniżoną łączną kwotę miesięcznych dochodów rodziny wnioskodawcy w wysokości 3.809,94 zł, jednakże do ustalenia wysokości świadczeń przyjął kwotę 3.809,95 zł, którą wykazał w kalkulacji (*Informacja o uzyskanych dochodach rodziny*) pod pozycją miesięcznego dochodu rodziny, który to stanowi podstawę do ustalenia wysokości przysługujących świadczeń.

Przyczyna: brak należytego nadzoru nad sporządzaniem decyzji administracyjnych.

Skutek: wprowadzenie adresata decyzji w błąd.

7. W postępowaniu administracyjnym nr OPS.5210.504.2022.ZR, w decyzji nr OPS.5211.318.2023.ZR z dnia 28 kwietnia 2023 roku zmieniającej decyzję nr OPS.5211.929.2022.ZR z dnia 27 grudnia 2022 roku, Organ właściwy nieprawidłowo

¹⁸ Obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 29 lipca 2022 r. w sprawie wysokości dochodu za rok 2021 z działalności podlegającej opodatkowaniu na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (M.P. z 2022 r., poz. 726).

sporządził sentencję postanowienia zawartą w pkt 2 decyzji, która nie koresponduje z przepisami ustawy materialnej zawartymi w art. 24 ust. 1 oraz art. 3 pkt 10.

Pierwotną decyzją administracyjną Organ przyznał wnioskodawcy prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego w ramach mechanizmu „złotówka za złotówkę” na okres od 1 listopada 2022 roku do 31 października 2023 r., natomiast w sentencji decyzji zmieniającej określił, że zmieniona kwota przysługujących stronie świadczeń obowiązywać będzie począwszy od 1 listopada 2023 roku zamiast od 1 listopada 2022 roku.

Powyższe nie koresponduje z przepisami art. 24 ust. 1, a także art. 3 pkt 10) *ustawy materialnej*, który stanowi, że prawo do zasiłku rodzinnego ustala się na okres zasiłkowy, który obejmuje, cyt.: „okres od dnia 1 listopada do dnia 31 października następnego roku kalendarzowego, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych”.

Tak skonstruowana treść sentencji decyzji administracyjnej zawiera nieprawidłowość logiczną, gdyż kontrolowany Organ ustalił początek okresu przysługiwania świadczenia w dacie po jego zakończeniu.

Ponadto opisywana decyzja zawiera omyłkę pisarską, zawartą w uzasadnieniu, dotyczącą obliczeń mechanizmu „złotówka za złotówkę”. W przedmiotowej decyzji wskazano, że jednorazowy dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego mnożony jest przez liczbę uprawnionych do zasiłku rodzinnego dzieci, tj. 3 osoby, następnie dzielony przez 12 miesięcy oraz mnożony przez 4 osoby. Wynik iloczynu podany w decyzji jest prawidłowy, jednakże winien on składać się z wartości – 3, a nie jak wskazano w uzasadnieniu – 4.

Przyczyna: błąd nadzoru w zakresie sporządzania treści decyzji administracyjnych.

Skutek: wprowadzenie w błąd adresata decyzji.

Osoby odpowiedzialne za wykonywanie zadań z danego obszaru kontroli w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości:

1. Wójt Gminy Gorzyce – Pan Daniel Jakubczyk
2. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzycach – Pani Janina Dąbrowa
3. Kierownik Świadczeń Rodzinnych – Izabela Klyszcz

C. Obszar kontroli:

Prawidłowość i terminowość wypłacania zasiłków rodzinnych oraz dodatków do tych zasiłków.

Ocena cząstkowa danego obszaru:

Działania podejmowane przez jednostkę w przedmiotowym zakresie pod względem kryterium legalności i rzetelności oceniam **pozytywnie**.

W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Komórka wykonująca zadania z obszaru objętego kontrolą:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gorzycach

W celu skontrolowania realizacji wypłat, przyznanych stronom zasiłków rodzinnych oraz dodatków do zasiłków rodzinnych, przyjęto metodę polegającą na zweryfikowaniu, w oparciu o decyzje administracyjne przyznające prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego oraz wyciągi bankowe, terminowości i wysokości pierwszej, drugiej i ostatniej wypłaty należnego świadczenia w objętym kontrolą okresie.

Analiza terminowości wypłacania świadczeń wykazała, że we wszystkich objętych kontrolą 63 postępowania administracyjne w ramach, których Organ właściwy realizował wypłaty, wypłata świadczeń została dokonana w ustawowym terminie zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy materialnej.

Zespół kontrolny stwierdził, że świadczenia wypłacane były osobom uprawnionym we wskazanej przez nich formie, tj. przekazywane na wskazany przez wnioskodawcę rachunek bankowy.

W wyniku przeprowadzenia weryfikacji dokonanych przelewów kwot zasiłków rodzinnych oraz dodatków do tego zasiłku i kwot tych świadczeń przyznanych wnioskodawcom nie stwierdzono nieprawidłowości.

Osoby odpowiedzialne za wykonywanie zadań z danego obszaru kontroli w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości:

Nie dotyczy.

Terminowość przekazywania spraw do Wojewody Śląskiego.

W okresie objętym kontrolą 28 wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego złożonych na okres zasiłkowy 2022/2023 zostało przekazanych do Wojewody Śląskiego celem ustalenia czy w ww. przypadkach mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Kontrolą objęto 6 wniosków, tj. 21,43 % wniosków.

W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Poza powyższym opisem skontrolowanych obszarów działalności kontrolowanej jednostki, kontrolujący dokonali oceny organizacji i efektów pracy pracowników Świadczeń Rodzinnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Gorzycach.

W oparciu o swoje doświadczenie zawodowe uwzględniając przygotowanie i przebieg kontroli, przygotowanie pracowników i merytoryczną realizację zadania zleconego z zakresu administracji rządowej należy stwierdzić, że w tym obszarze realizacja zadania zasługuje na ocenę **pozytywną, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości** wynikającą z rzetelnego przygotowania kontroli, rozumienia tematu kontroli, a także właściwego i pełnego przekazywania dokumentów i wyjaśnień w trakcie prowadzenia kontroli na miejscu oraz poza jednostką.

IV. Zalecenia pokontrolne lub wnioski

Zalecenia pokontrolne:

1. Bezwzględnie stosować zasady arytmetyki przy obliczaniu dochodów członków rodziny wnioskodawcy, w tym zasad zaokrąglania liczb po przecinku.
2. Bezwzględnie ustalać wysokość wszystkich składników dochodów członków rodziny wnioskodawcy.
3. Podjąć pozostawione bez rozpatrzenia postępowanie administracyjne celem wydania stosownego rozstrzygnięcia.
4. Nie wzywać stron postępowania administracyjnego celem uzupełnienia dokumentacji w sytuacji, w której organ dysponuje oświadczeniem stron oraz możliwością samodzielnego pozyskania/zweryfikowania stosownych informacji.
5. Podejmować wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes strony.
6. Bezwzględnie ustalać wszystkie składniki dochodów członków rodziny wnioskodawcy.
7. Ustalać proporcjonalną wysokość należnego podatku dochodowego wg proporcji poszczególnych źródeł dochodu względem sumy tych dochodów.
8. Bezwzględnie traktować dochód rodziny jako sumę dochodów członków rodziny stanowiących przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy z uwzględnieniem wysokości dochodów utraconych i uzyskanych.
9. Bezwzględnie zaliczać do źródeł dochodów członków rodziny tylko te dochody, które są osiągane w momencie ustalania lub weryfikowania prawa do świadczeń.
10. Zwiększyć nadzór nad rzetelnym sporządzaniem decyzji administracyjnych.
11. Bezwzględnie stosować poprawną terminologię ustawową w treści pism, w tym decyzji administracyjnych.

Równocześnie odstępuje się od wydania zalecenia dotyczącego dokonania zmian w decyzjach administracyjnych wydanych na podstawie przepisów art. 5 ust. 3–3d ustawy o świadczeniach rodzinnych z uwagi na koszty administracyjne znacznie przewyższające zysk adresatów ww. decyzji administracyjnych.

V. Pouczenie

Oczekuję przedstawienia przez Pana w terminie **30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i zaleceń pokontrolnych bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczyn niepodjęcia takich działań, wraz z dowodami potwierdzającymi realizację powyższych zaleceń.

PSIa.431.6.2023

5480294 2023-10-17 03 POLECONA ZPO

Gmina Gorzyce
Kościelna 15
44-350 Gorzyce PL

3440688

